

Examenul de bacalaureat național 2020
Proba E. c)
Istorie

Test 1

Filiera teoretică, profil umanist, toate specializările; Filiera vocațională - profil artistic, toate specializările; - profil sportiv, toate specializările; - profil pedagogic, specializările: bibliotecar-documentarist, instructor-animador, instructor pentru activități extrașcolare, pedagog școlar; - profil teologic, toate specializările.

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de 3 ore.

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

Citiți, cu atenție, sursele de mai jos:

A. „Stalinismul a evoluat, în cursul anilor de după război, spre un cult al personalității din ce în ce mai mult marcat de megalomania lui Stalin. Numeroase orașe din URSS, străzi, uzine etc. poartă numele său, iar portretul dictatorului apare pretutindeni și gigantice statui ale sale domină orașele.

[...] În Prezidiu, Stalin se înconjoară de oameni noi, care îi sunt atașați personal. [...] Acest organism, ca și plenul Comitetului Central, nu mai sunt convocate în mod regulat, Stalin monopolizând marile decizii în cadrul unui Birou secret, format din nouă membri, sau în timpul reuniunilor consiliilor restrânse. [...] În consecință, Stalin adoptă singur deciziile și partidul trebuie să fie devotat și să-l asculte. Congresul al XIX-lea, care are loc în 1952 [...], plasează pe primul loc îndatoririle militanților de a apăra unitatea partidului, ceea ce exclude orice opoziție față de Stalin. Fidel concepției sale cu privire la «socialismul într-o singură țară», [...] Stalin ridică în slăvi mai mult decât oricând planificarea și puterea statului, întrucât sunt singurele capabile să asigure dezvoltarea țării. [...] Pentru Stalin, așadar, statului și nu maselor de cetățeni trebuie să îi revină inițiativa transformărilor [...].”

(F.G.Dreyfus, A.Jourcin, P.Thibault, P.Milza, *Istoria universală*)

B. „Ceașescu voia să afirme identitatea României în «lagărul» socialist și, în primul rând, în Pactul de la Varșovia. [...] În căutarea unei formule distincte de cea sovietică, Nicolae Ceaușescu a găsit în China și Coreea de Nord variante ale *modelului sovietic* care corespundeau și viziunii sale [...] asupra socialismului. Modelul chinez și cel nord-coreean erau întemeiate pe un regim autoritar, axat pe cultul liderului suprem și pe primatul ideologiei. Ceaușescu se voia și el înălțat pe un pedestal, cel puțin la fel de înalt ca acel al lui Mao și al lui Kim Ir Sen. [...] Începutul făcut în 1971 a fost continuat, amplificat și agravat în decurs de aproape două decenii. [...] Cuvântările secretarului general s-au substituit marxism-leninismului și au oferit răspunsuri simple, în formule atât de repetate, încât începutul unei structuri lăsa să se întrevadă sfârșitul. Ceaușescu nu și-a confecționat – ca Mao – o cârtică a citatelor, dar a făcut din «studiul» cuvântărilor sale [...] baza întregii activități ideologice, teoretice și practice din România. Citarea lui a devenit un ritual, în ultimii ani ai regimului, orice cuvântare sau lucrare trebuind să includă un «citat» din secretarul general.”

(F. Constantiniu, *O istorie sinceră a poporului român*)

Pornind de la aceste surse, răspundeți la următoarele cerințe:

1. Numiți spațiul istoric precizat în sursa **A**. **2 puncte**
2. Precizați, din sursa **B**, o informație referitoare la „modelul chinez”. **2 puncte**
3. Numiți câte un conducător politic din sursa **A**, respectiv din sursa **B**. **6 puncte**
4. Scrieți, pe foaia de examen, litera corespunzătoare sursei care susține că fragmente din cuvântările liderului politic sunt incluse în discursuri și lucrări. **3 puncte**
5. Scrieți o relație cauză-efect stabilită între două informații selectate din sursa **A** precizând rolul fiecăreia dintre aceste informații (*cauză*, respectiv *efect*). **7 puncte**
6. Prezentați două caracteristici ale democrației din Europa, în a doua jumătate a secolului al XX-lea. **6 puncte**
7. Menționați o altă caracteristică a totalitarismului din Europa, în afara celor la care se referă sursele date. **4 puncte**

SUBIECTUL al II-lea

(30 de puncte)

Citiți, cu atenție, sursa de mai jos:

„Prin recunoașterea [...] suzeranității polone, Alexandru [cel Bun] s-a pus la adăpost de încercările lui Sigismund de Luxemburg de a revigora suzeranitatea ungară asupra Moldovei și, mai ales, de a controla Chilia, punctul terminus al drumului central-european spre gurile Dunării.

Prins între cele două regate – ele însele aflate în rivalitate, între altele și pentru dominația Moldovei –, Alexandru [cel Bun] a acceptat chiar o variantă a dublei suzeranități – polono-ungare –, dând prioritate [...] suveranului polon.

Primejdia care amenința Moldova din partea celor două regate limitrofe și-a găsit expresia în acordul de la Lublau (15 martie 1412) încheiat [...] între Vladislav Jagiello și Sigismund de Luxemburg; potrivit înțelegerii dintre cei doi regi, în cazul neparticipării lui Alexandru [cel Bun] la campania antiotomană luată în considerare, țara sa urma să fie împărțită între cei doi suverani de-a lungul unei diagonale de la nord-vest la sud-est, care lăsa Poloniei Suceava și Cetatea Albă, iar Ungariei Romanul și Chilia. Era pentru prima dată când teritoriul românesc, în cazul de față, partea sa dintre Carpați și Nistru - făcea obiectul unui acord de împărțire între mari puteri. De observat că, prin tratatul de la Lublau, Polonia își asigura Cetatea Albă, iar Ungaria, Chilia, [...] cele două porturi din spațiul românesc, aflate la capătul marilor drumuri de comerț [...].

În cadrul îndatoririlor sale vasalice, Alexandru [cel Bun] a trimis corpuri de oaste, care au luptat alături de forțele polone împotriva cavalerilor teutoni în marea bătălie de la Grünwald (1410), unde Ordinul teuton a suferit o mare înfrângere [...].”

(F. Constantiniu, *O istorie sinceră a poporului român*)

Pornind de la această sursă, răspundeți la următoarele cerințe:

1. Numiți domnitorul român precizat în sursa dată. **2 puncte**
2. Precizați secolul în care se desfășoară evenimentele din sursa dată. **2 puncte**
3. Menționați conflictul militar și o caracteristică a acestuia, la care se referă sursa dată. **6 puncte**
4. Menționați, din sursa dată, două informații referitoare la relațiile diplomatice dintre domnitorul Moldovei și regele Poloniei. **6 puncte**
5. Formulați, pe baza sursei date, un punct de vedere referitor la tratatul din 1412, susținându-l cu două informații selectate din sursă. **10 puncte**
6. Argumentați, printr-un fapt istoric relevant, afirmația conform căreia constituirea statelor medievale în spațiul românesc s-a realizat și prin acțiuni militare desfășurate în secolul al XIV-lea. (Se punctează prezentarea unui fapt istoric relevant și utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia.) **4 puncte**

SUBIECTUL al III-lea

(30 de puncte)

Elaborați, în aproximativ două pagini, un eseu despre statul român modern, având în vedere:

- prezentarea unui proiect politic referitor la statul român modern, elaborat în secolul al XVIII-lea;
- precizarea unui proiect politic din prima jumătate a secolului al XIX-lea, care a contribuit la formarea statului român modern;
- menționarea a două acțiuni referitoare la statul român modern, desfășurate în a doua jumătate a secolului al XIX-lea și a câte unei caracteristici a fiecăreia dintre aceste acțiuni;
- formularea unui punct de vedere referitor la realizarea României Mari și susținerea acestuia printr-un argument istoric.

Notă! Se punctează și utilizarea **limbajului istoric adecvat**, **structurarea** prezentării, **evidențierea relației cauză-efect**, elaborarea **argumentului istoric** (prezentarea unui fapt istoric relevant și utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia), respectarea **succesiunii cronologice/logice** a faptelor istorice și **încadrarea** eseului în limita de spațiu precizată.

Examenul de bacalaureat național 2020

Proba E. c)

Istorie

BAREM DE EVALUARE ȘI DE NOTARE

Test 1

Filiera teoretică, profil umanist, toate specializările; Filiera vocațională - profil artistic, toate specializările; - profil sportiv, toate specializările; - profil pedagogic, specializările: bibliotecar-documentarist, instructor-animador, instructor pentru activități extrașcolare, pedagog școlar; - profil teologic, toate specializările.

- Se punctează orice modalitate de rezolvare corectă a cerințelor.
- Nu se acordă fracțiuni de punct. Nu se acordă punctaje intermediare, altele decât cele precizate explicit în barem.
- Se acordă 10 puncte din oficiu. Nota finală se calculează prin împărțirea la 10 a punctajului total obținut pentru lucrare.

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

1. **2 puncte** pentru răspunsul: URSS/Uniunea Sovietică **Se punctează orice mod de redactare a răspunsului corect (prin precizare/menționare sau în enunț).**
2. **2 puncte** pentru oricare dintre răspunsurile: era întemeiat pe un regim autoritar, *axat pe cultul liderului suprem etc.* **Se punctează orice mod de redactare a răspunsului corect (prin citat din sursă/menționare sau în enunț).**
3. **câte 3 puncte** pentru fiecare răspuns: Stalin, Nicolae Ceaușescu/Ceaușescu/Mao/Kim Ir Sen **Se punctează orice mod de redactare a răspunsului corect (prin precizare/menționare sau în enunț).** **(3px2=6p)**
4. **3 puncte** pentru scrierea literei **B**
5. **7 puncte** pentru scrierea oricărei relații cauză-efect stabilită între două informații selectate din sursa **A**, precizând rolul fiecăreia dintre aceste informații (*cauză*, respectiv *efect*)
Exemple: *Cauză: Acest organism, ca și plenul Comitetului Central, nu mai sunt convocate în mod regulat, Stalin monopolizând marile decizii în cadrul unui Birou secret, format din nouă membri, sau în timpul reuniunilor consiliilor restrânse și efect: În consecință, Stalin adoptă singur deciziile SAU Cauză: Întrucât sunt singurele capabile să asigure dezvoltarea țării și efect: Stalin ridică în slăvi mai mult decât oricând planificarea și puterea statului etc.*
6. **câte 1 punct** pentru menționarea oricăror două caracteristici ale democrației din Europa, în a doua jumătate a secolului al XX-lea **(1px2=2p)**
Exemple: guvernarea pe baza principiului separării puterilor în stat, respectarea drepturilor și libertăților cetățenești, existența pluripartidismului **etc.**
câte 2 puncte pentru prezentarea fiecărei caracteristici menționate - o scurtă expunere în care sunt precizate două informații referitoare la caracteristică **(2px2=4p)**
7. **4 puncte** pentru menționarea oricărei alte caracteristici a totalitarismului din Europa, în afara celor la care se referă sursele date
Exemple: represiunea politică, cenzura **etc.** **Se punctează orice mod de redactare a răspunsului corect (prin precizare/menționare sau în enunț).**

SUBIECTUL al II – lea

(30 de puncte)

1. **2 puncte** pentru răspunsul: Alexandru cel Bun. **Se punctează orice mod de redactare a răspunsului corect (prin precizare/menționare sau în enunț).**
2. **2 puncte** pentru răspunsul: al XV-lea **Se punctează orice mod de redactare a răspunsului corect (prin precizare/menționare sau în enunț).**
3. **3 puncte** pentru răspunsul: bătălia de la Grünwald
3 puncte pentru menționarea oricărei caracteristici a acesteia
Exemple: *Alexandru [cel Bun] a trimis corpuri de oaste, care au luptat alături de forțele polone, cavalerii teutonii au fost învinși etc.* **Se punctează orice mod de redactare a răspunsului corect (prin citat din sursă/menționare sau în enunț).**
4. **câte 3 puncte** pentru menționarea, din sursa dată, a oricăror două informații referitoare la relațiile diplomatice dintre domnitorul Moldovei și regele Poloniei **(3px2=6p)**
Exemple: *Prin recunoașterea [...] suzeranității polone, Alexandru [cel Bun] s-a pus la adăpost de încercările lui Sigismund de Luxemburg de a revigora suzeranitatea ungară asupra Moldovei, Domnul Moldovei a acceptat dubla suzeranitate polono-ungară, Alexandru cel Bun a dat prioritate suveranului polon etc.* **Se punctează orice mod de redactare a răspunsului corect (prin citat din sursă/menționare sau în enunț).**

5. **4 puncte** pentru formularea, pe baza sursei date, a oricărui punct de vedere referitor la tratatul din 1412
câte 3 puncte pentru selectarea, din sursa dată, a oricăror două informații care susțin punctul de vedere formulat **(3px2=6p)**
Exemple: Prevederile Tratatul din 1412 sunt nefavorabile Moldovei. Informațiile care susțin punctul de vedere sunt: *potrivit înțelegerii dintre cei doi regi, în cazul neparticipării lui Alexandru [cel Bun] la campania antiotomană luată în considerare, țara sa urma să fie împărțită între cei doi suverani de-a lungul unei diagonale de la nord-vest la sud-est și prin tratatul de la Lublau, Polonia își asigura Cetatea Albă, iar Ungaria, Chilia, [...] cele două porturi din spațiul românesc, aflate la capătul marilor drumuri de comerț SAU Tratatul încheiat în 1412 reflectă tendințele expansioniste ale marilor puteri vecine asupra Moldovei. Informațiile care susțin punctul de vedere sunt: Primejdia care amenința Moldova din partea celor două regate limitrofe și-a găsit expresia în acordul de la Lublau și în cazul neparticipării lui Alexandru [cel Bun] la campania antiotomană luată în considerare, țara sa urma să fie împărțită între cei doi suverani etc.*
Punctajul total (10 puncte) sau cel parțial (7 puncte) se acordă răspunsului care cuprinde atât punctul de vedere, cât și informațiile/informația. Nu se punctează doar punctul de vedere sau doar informațiile/informația.
6. **4 puncte** pentru argumentarea afirmației date - prezentarea oricărui fapt istoric relevant (**de exemplu:** bătălia de la Posada (1330), acțiunile desfășurate de voievodul Bogdan în Estul Carpaților etc.) prin precizarea a două informații referitoare la acest fapt și prin utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea (*deoarece, pentru că* etc.) și concluzia (*așadar, astfel* etc.)

SUBIECTUL al III – lea

(30 de puncte)

Informația istorică – 24 de puncte distribuite astfel:

- **2 puncte** pentru menționarea oricărui proiect politic referitor la statul român modern, elaborat în secolul al XVIII-lea (**de exemplu:** memoriul boierilor români prezentat în Congresul de la Focșani din 1772, memoriul boierilor români prezentat în Congresul de la Șistov din 1791 etc.)
3 puncte pentru prezentarea proiectului politic menționat - o scurtă expunere în care sunt precizate două informații referitoare la proiectul politic și se utilizează relația cauză-efect;
1 punct pentru precizarea doar a unei informații referitoare la proiectul politic
- **2 puncte** pentru precizarea oricărui proiect politic din prima jumătate a secolului al XIX-lea, care a contribuit la formarea statului român modern (**de exemplu:** *Constituția Cărvunarilor* din 1822, *Proclamația de la Islaz* (1848) etc.)
- **câte 3 puncte** pentru menționarea oricăror două acțiuni referitoare la statul român modern, desfășurate în a doua jumătate a secolului al XIX-lea (**de exemplu:** alegerea lui Al. I. Cuza ca domn în Moldova și în Țara Românească (1859), adoptarea *Legii rurale* în 1864, adoptarea Constituției din 1866 etc.) **(3px2=6p)**
câte 3 puncte pentru menționarea oricărei caracteristici a fiecăreia dintre aceste acțiuni (**de exemplu:** Al. I. Cuza este ales domn în adunările electivă din Iași și din București/dubla alegere este recunoscută în plan internațional de Marile Puteri; prevede condiții pentru împrăștierea țăranilor/a stat la baza realizării reformei agrare; prevede că statul se numește *România*/stabilește atribuțiile instituțiilor statului etc.) **3px2=6p)**
- **1 punct** pentru formularea oricărui punct de vedere referitor la realizarea României Mari (**de exemplu:** România Mare s-a realizat prin acțiunile desfășurate de români în 1918, Realizarea României Mari la începutul secolului al XX-lea a avut consecințe în planul vieții politice interne. etc.)
4 puncte pentru sustinerea punctului de vedere formulat printr-un argument istoric – prezentarea oricărui fapt istoric relevant, prin precizarea a două informații referitoare la acest fapt și utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea (*deoarece, pentru că* etc.) și concluzia (*așadar, astfel* etc.)

Ordonarea și exprimarea ideilor menționate – 6 puncte distribuite astfel:

- **2 puncte** pentru **utilizarea limbajului istoric** adecvat
1 punct pentru utilizarea parțială a limbajului istoric adecvat
- **1 punct** pentru **structurarea eseului** (introducere - cuprins - concluzie)
- **2 puncte** pentru **respectarea succesiunii cronologice/logice** a faptelor istorice
1 punct pentru respectarea parțială a succesiunii cronologice/logice a faptelor istorice
- **1 punct** pentru **respectarea limitei de spațiu**